

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Sind (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Sind", i Knudsen, Jakob: *Sind*, udg. af Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 239. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj02val-shoot-idm140237360198016/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Sind

- de pretistiske salmer (af Boye og Brorson), der synges ved mødet hos Per Hjørnsted. Siden bosatte han sig på Koldingegnen og virkede som lægprædikant på Fyn og i Jylland; hans holdning var da blevet stærkt grundtvigsk præget. – *dejrjaget*: dial.: svajrygget (om næseryg). – *endda*: jy.: rigtig nok, sandelig; dog.
- 36 *Hele Hinslen* (...): s. 9 i 1. strofe af «See! hvor klaret det nu op paa Jordens, nr. 63 i H.A. Brorsons salmesamling: *Svane-Sang* (1765). – *ivorder frugtbare* (...): 1. Mos. 1,22; jf. Holger Begtrup s. 50. – *Luthers Skrifte*: jf. note ovl., *Lansen*. – *moderne* (...) mellem Grundtviganere: se Efterskrift s. 220.
- 37 *Mellemmad*: dial.: smørrebrød; se også n.t.s. 21. – *fordet om*: dial.: selv om. – *heller*: dial.: ellet. – *Hvorn har han besøgt* (...): salme (1836) af N.F.S. Grundtvig.
- 38 *minke(de)*: dial.: tage af.
- 39 *Høst(en)*: sædvanligvis i juni. – *Thve(me)*: samling af korn og på marken. – *bræmme(de)*: dial.: om korn, hø o.a., der ikke helt tørt er lagt i stak el. lade og tager varme, forbrænder. – *Udsikfning(er)*: udstrykning; udtrykket bruges specielt om den ophævelse af jordfællenskab, der fandt sted fra slutn. af 18. årh.
- 40 *af By*: dial.: af sted hjemmefra. – *Agestol(e)*: løst sæde med rygsted, der blev hængt op mellem vognenes sidefjæle. – *Rump-Rem(men)*: halerem på seletøj. – *den Nærmer*: se n.t.s. 12. – *Skruld(et)*: optrævede træde el. lign., der sidder i enden af piskesnerten, så den kan smælde. – *Hammelmreb(et)*: hammelen er et tværstang, der ved en bolt er forbundet med vognen; «svinglerne», hvormed hesten trækker vognen i hammelmrebene (skaglerne), er fastgjort til hammelens ender.
- 41 *være og »:En*: se n.t.s. 8 og fodnote t. s. 13. – *Stang(en)*: vognstang. – *en Krumsme*: dial.: en lille søtule. – *Støbe(støft)*: pisk.
- 43 *hvad er der ved det?*: jy.: hvad er der i vejen?
- 44 *Sitling*: situation.
- 45 *Rål*: rigsdaler; konverteredes i 1875 til 2 kr.
- 46 *Underkorporal*: værnepligtig befalingsmand af laveste grad. – *Sergeant*: befalingsmand, der rangerer over korporal; fra 1867-1922 specielt om laveste grad inden for de fastansatte underofficerer. – *ligghjert*: dial.: lige meget. – *stjært*: se fodnote s.10. – *slæge*: dial.: slukke, fægte for.
- 47 *Ejendomskommissionær*: ejendomsnægler. – *Peder Andersen*: Pers døbenavn. Indtil 1856 var det tilladt at danne og bruge patronym (faderens fornavn + -sen) som efternavn til børnene. «Hjørnsted» er